

*Archeologický ústav Československé akademie věd
pobočka v Brně*

*Přehled výzkumů
1957*

Brno 1958

PD 1520/1957 (1958)

14013/60

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1 9 5 7

Vydává : Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.

Odpovědný redaktor : Dr Josef Poulik

Redaktoři : Dr A. Benešová, Dr B. Klíma

Vydáno jako rukopis - 300 kusů - neprodejné.

Výzkum v Podivíně a okolí.

V měsících září a říjnu minulého roku byl uskutečněn archeologický průzkum vnějšího základového zdiva kostela v Podivíně, o. Břeclav. Dále byl proveden výzkum návrší v poloze "Glížova štěpnice" v inundaci vyschlého ramene řeky Dyje, jižně od města.

První část výzkumu, zaměřená na prozkoumání základového zdiva kostela v Podivíně, přinesla tyto poznatky : Sonda 1 byla vedena kolmo k severovýchodní stěně kostela, v těsné blízkosti portálu z poloviny 13. století, který byl odkryt při stavebních úpravách v r. 1927. Kamenné kvádry původního zdiva spočívají v hloubce 40 cm pod zemí na základovém zdivu, stavěném z neopracovaných pískovcových kamenů, spojovaných maltou. 90 cm pod úroveň nynějšího terénu jsme odkryli ploché opukové kameny, klínovitě seřazené a naskládané na sebe v šesti řadách. Toto zdivo je kladeno do hloubky 65 cm na sucho, spáry jsou vyplněny černou hlinou. Poslední vrstva kamenů leží na slinitém podloží v hloubce 155 cm a je vytlačena pod tlakem horního zdiva o 30 až 35cm.

Sonda u jihovýchodní strany kostela ukázala zcela odlišnou situaci ve způsobu výstavby základů. Při stavbě zde nebylo použito velkých kamenných kvádrů jako u protější stěny z poloviny 13.století. Kostelní zdivo tvoří zhruba opracované pískovcové kameny, zasahující 45 cm do hloubky od nynějšího povrchu. Následuje 35 cm mocná vrstva drobnějších lomových kamenů, kladených na sucho na slinité podloží.

Další sonda byla vedena k severovýchodní stěně presbytáře. Jí jsme zachytili základy zbouraného čtyřbokého pilíře, navazujícího jednou stranou na stěnu kostela. Základové zdivo stěny i pilíře tvořily velké kamenné kvádry, zasahující do hloubky 125cm. Pod nimi bylo slinité podloží.

Poslední sonda, vedená kolmo k severovýchodní stěně věže ukázala, že její základové zdivo tvoří nepravidelně opracované pískovcové kameny spojované maltou. Podle odlišnosti zdiva a polohy lze soudit, že věž byla přistavěna k lodi z poloviny 13.století až později.

Druhá část výzkumu byla zaměřena na sondážní práce v inundačním území vyschlého ramene řeky Dyje jižně od Podivína. Na návrší v poloze "Glížova štěpnice" jsme našli při povrchovém sběru i v sondách zlomky keramiky mladší doby hradištní. Sídlní nebo jiné objekty z tohoto období zde nebyly odkryty. Jednou sondou jsme zachytili pozůstatky dvou obydlí s nálezy keramiky pražského typu. Pod 20 cm vrstvou humusu ležely dvě skupiny drobného kamení. Vedle větší z nich stála v hloubce 60 cm téměř úplně zachovalá velká nádoba pražského typu. Po odstranění kamení a další vrstvy černé půdy se rýsovalo do podloží zahloubené mělké mísovité ohniště vyložené drobným kamením. Druhé obydlí bylo podobné, avšak s větším ohništěm. Ve vrstvě objektu a v ohništi ležely zlomky keramiky téhož typu.

Výsledky výzkumu možno shrnout takto : Ačkoliv byly před lety nedaleko kostela odkryty hroby s esovitými náušnicemi /I.L.Červinka, Staří Moravané 155, rukopis archivu AÚ-ČSAV, odb.v Brně/, zničil novověký hřbitov okolo kostela, zrušený v 18.století, všechny stopy staršího osídlení nebo pohřbívání. Průzkum základů kostela, stavěných z každé strany odlišným způsobem, ukázal, že kostel z poloviny 13.století byl rozšířen a že také věž byla přistavena až v pozdější době. Zatím nelze bezpečně zjistit zda opukové, na suchu kladené zdivo, odkryté pod základy stěny a datované slohem malého portálu /porta aurea/ k polovině 13.století, patří k nejstarší stavební fázi stavby a nebo zda představuje jen úpravu svažujícího se podloží.

Sondou v inundaci jižně od města jsme zjistili nové sídliště s keramikou pražského typu, jehož výzkum, vzhledem k podobným lokalitám u blízkých Přítluk a Nejdka by byl potřebný.

B.Novotný

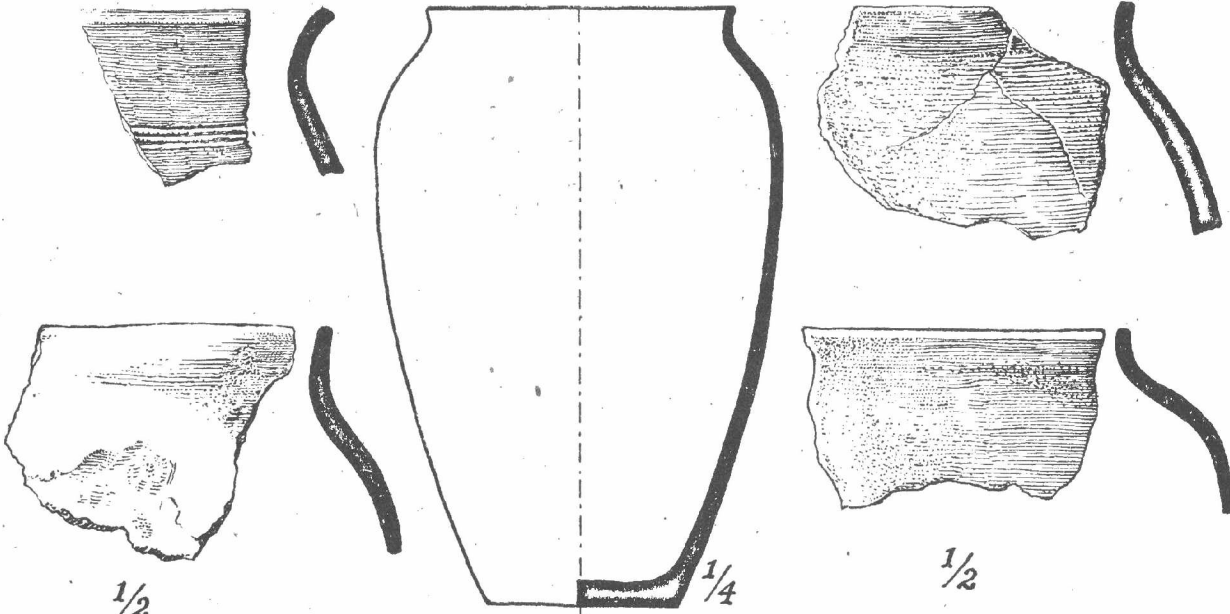
Die Forschungsarbeiten in Podivín und in der Umgebung.

Im verflossenen Jahre verwirklichte sich die Grabung rund um die Kirche des Hl.Peter und Paulus in Podivín, Bezirk Břeclav. Gegen die Kirchenmauer zu geführte Sonden bestätigten die Ueber-

lieferung, dass die alte, frühgotische Kirche später umgebaut und erweitert wurde. Problematisch bleibt die Art und Weise der Anwendung von flachen und trocken gelegten Tonschieferplatten, welche unter den Grundmauern festgestellt wurden. Durch die Grabung im Innundationsterrain südlich der Stadt wurde im Gelände "Glížova zahrada" eine neue Lokalität mit Siedlungsobjekten und Keramikfunden des Prager Typus entdeckt.

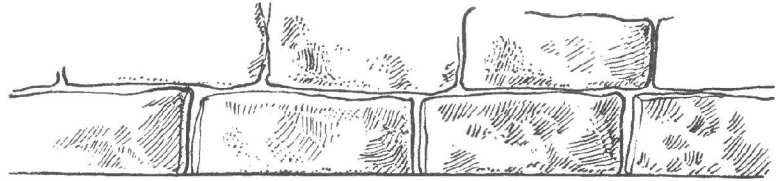
Podivín „Glížova zahrada“

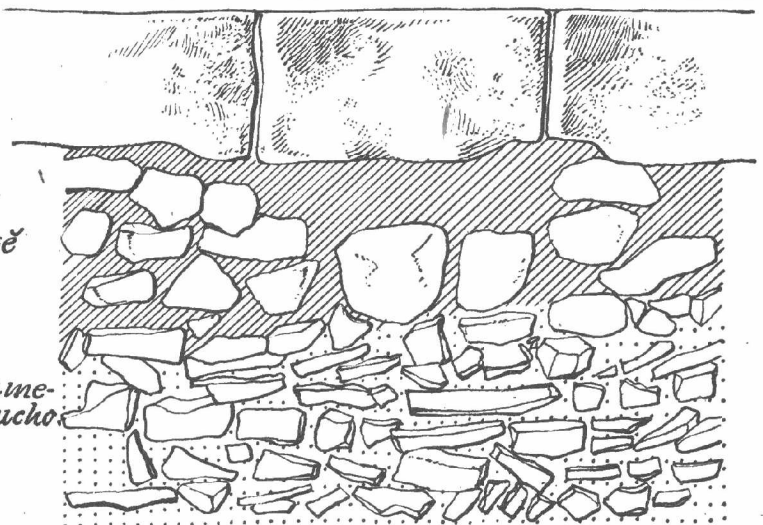
Keramika pražského typu ze středních objektů

Podivín - Výzkum základů kostela - 1:20

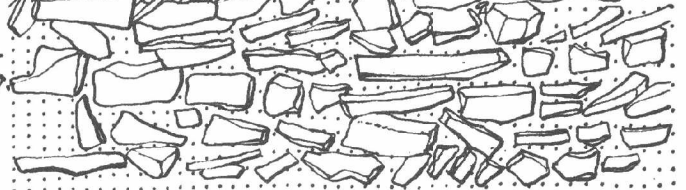
Kvádry zdiva z 1/2 13. století

Základy kostela z kamenů na maltě

Zdivo z plochých kamenů, kladených na sucho

Slinité podloží

